

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2012. július 12.*

„Fogyasztóvédelem — Fogyasztói hitelmegállapodások — 2008/48/EK irányelv — A. 22., 24. és 30. cikk — Ezen irányelvet átültető nemzeti szabályozás — Az irányelv tárgyi és időbeli hatálya alá nem tartozó megállapodások tekintetében való alkalmazhatóság — Az ugyanezen irányelv által elő nem írt kötelezettségek — A hitelező által felszámítható banki díjak korlátozása — Az EUMSZ 56., 58., és 63. cikk — A jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony eljárások létrehozásának kötelezettsége”

A C-602/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Judecătoria Călărași (Románia) a Bírósághoz 2010. december 21-én érkezett, 2010. december 6-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **SC Volksbank România SA**

és

az **Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor – Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (CJPC)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, A. Prechal (előadó), L. Bay Larsen, C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,

hivatalvezető: R. Șereș tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. április 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az SC Volksbank România SA képviseletében M. Niculeasa, R. Damaschin és R. Nanescu ügyvédek,
- a román kormány képviseletében R. H. Radu és R.-I. Munteanu, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: román.

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato,
- az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Bouyon és M. Owsiany-Hornung, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 133., 66. o.) 22., 24. és 30. cikkének, valamint az EUMSZ 56., EUMSZ 58. és EUMSZ 63. cikknek az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az SC Volksbank România SA (a továbbiakban: Volksbank) és az Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság [CJPC] – Călărași Megyei Fogyasztóvédelmi Bizottság, a továbbiakban: ANPC) közötti eljárásban terjesztették elő, a Volksbank és ügyfelei között kötött fogyasztói hitelmegállapodásokban foglalt egyes olyan kikötések tárgyában, amelyek az ANPC szerint ellentétesek a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti szabályozással.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2008/48 irányelv (3), (4) és (7) preambulumbekzdése így szól:
„(3) [...] jelentős eltéréseket állapítottak meg az egyes tagállamok jogszabályai között általában a természetes személyeknek nyújtott hitelek és különösen a fogyasztói hitel területén. [...]
(4) Az ezekből a nemzeti különbségekből származó *de facto* és *de iure* helyzet egyes esetekben a közösségi hitelezők közötti verseny torzulásához vezet, és akadályokat hoz létre a belső piac működését illetően olyan esetekben, amikor a tagállamok [az 1998. február 16-i 98/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 101; 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 36. o.) módosított, a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i] 87/102/EGK [tanácsi] irányelvben (HL 1987. L 42., 48. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 326. o., a továbbiakban: 87/102 irányelv) előírtaknál szigorúbb kötelező rendelkezéseket fogadtak el. Ez korlátozza a fogyasztók lehetőségét arra, hogy a határokon átnyúló hitelek fokozatosan növekvő elérhetőségét közvetlenül kihasználják. [...]
[...]
(7) Annak érdekében, hogy a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását megkönnyítsék, számos kulcsfontosságú területen harmonizált közösségi keretről szükséges rendelkezni. [...]”

4 A 2008/48 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdése kimondja:

„(9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve, hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek eltérnek az ezen irányelvben meghatározottaktól. [...] Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. [...]

(10) Az ezen irányelvben szereplő meghatározások kijelölik a harmonizáció alkalmazási körét. A tagállamoknak az irányelv rendelkezései végrehajtására vonatkozó kötelezettségét éppen ezért az irányelvnek az e meghatározások által kijelölt alkalmazási körére kell korlátozni. Ezen irányelv ugyanakkor – a közösségi jognak megfelelően – nem érinti ezen irányelv rendelkezéseinek tagállamok általi alkalmazását olyan területekre, amelyek kívül esnek az irányelv alkalmazási körén. A tagállamok ily módon fenntarthatnak vagy bevezethetnek ezen irányelv alkalmazási körébe nem tartozó – például 200 EUR-nál kisebb vagy 75 000 EUR-nál nagyobb összegű – hitelmegállapodásokra vonatkozóan olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek. [...]”

5 Ezen irányelv (14) preambulumbekzdésének szövege az alábbi

„Az ingatlanfedezettel biztosított hitelnyújtásra vonatkozó hitelmegállapodásokat ki kell zárni az irányelv hatálya alól. Az ilyen hitel nagyon sajátos típust képvisel. Ki kell zárni az irányelv alkalmazási köréből továbbá az olyan hitelmegállapodásokat is, amelyek célja földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjoga megszerzésének vagy fenntartásának finanszírozása. [...]”

6 Az említett irányelv (44) preambulumbekzdése kimondja:

„A piaci átláthatóság és stabilitás érdekében, valamint a további harmonizálásig a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők szabályozására vagy felügyeletére vonatkozó megfelelő intézkedések megtörténtek”.

7 Ugyanezen irányelv „Hatály” című 2. cikke (2) bekezdésében az alábbiakat írja elő:

„Ez az irányelv nem alkalmazandó a következőkre:

- a) olyan hitelmegállapodások, amelyek fedezete ingatlanfedezetű jelzálog vagy a tagállamokban az ingatlanokra általánosan alkalmazott más hasonló biztosíték vagy az ingatlanokhoz kapcsolódó valamely jog;
- b) a földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjoga megszerzését vagy fenntartását célzó hitelmegállapodások;
- c) olyan hitelmegállapodások, amelyekben a hitel teljes összege 200 EUR-nál kisebb, vagy pedig a 75 000 EUR-t meghaladja;

[...]”.

8 A 2008/48 irányelv „Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege” című 22. cikke (1) bekezdésében így rendelkezik:

„Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket”.

9 Ezen irányelv „Jogviták peren kívüli rendezése” című 24. cikke ezt írja elő (1) bekezdésében:

„A tagállamok biztosítják a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos fogyasztói jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony eljárások létrehozását, adott esetben meglévő szervek felhasználásával”.

10 A 2008/48 irányelv 27. és 29. cikkének megfelelően ezen irányelv átültetésnek határideje 2010. június 11-én lejárt, amely időpontban az irányelv hatályát veszítette.

11 A 2008/48 irányelv „Átmeneti intézkedések” című 30. cikkének értelmében:

(1) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már léteznek.(2) A tagállamok azonban biztosítják, hogy a 11–13. cikket, a 17. cikket, valamint a 18. cikk (1) bekezdésének második mondatát és a 18. cikk (2) bekezdését a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már létező nyílt végű hitelmegállapodásokra is alkalmazzák”.

A román jog

12 A 2008/48 irányelvet az 50/2010 sürgősségi kormányrendelet (a Monitorul Oficial al României, I. részének 2010. június 11-i 389. száma; a továbbiakban: OUG 50/2010) ültette át a belső jogba.

13 Az OUG 50/2010 2. §-ának (1) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Ezt a sürgősségi kormányrendeletet kell alkalmazni a hitelmegállapodásokra, beleértve az ingatlanfedezetű jelzálog révén vagy valamely ingatlanra vonatkozó joggal fedezett hitelmegállapodásokat és azokat a hitelmegállapodásokat, amelyek célja valamely meglévő vagy tervezett ingatlanra vonatkozó tulajdonjog megszerzése vagy fenntartása, vagy valamely ingatlan felújítása, átalakítása, megerősítése, helyreállítása, bővítése vagy értéknövelése, tekintet nélkül a teljes hitelösszegre.”

14 Az OUG 50/2010 36. §-a előírja:

„A nyújtott hitelért a hitelező kizárólag hitelbírálati díjat, hitelkezelési vagy folyószámla-vezetési díjat, előtörlesztési díjat, adott esetben biztosítási díjakat, büntetéseket valamint a fogyasztó kérésére nyújtott szolgáltatásokért külön díjat alkalmazhat.”

15 Az OUG 50/2010 85. §-ának (2) bekezdése így rendelkezik:

„Az esetleges jogviták békés úton történő rendezése érdekében és a fogyasztók azon jogának sérelme nélkül, hogy jogorvoslatért fordulhassanak a jelen sürgősségi kormányrendelet rendelkezéseit megsértő hitelezők és hitelközvetítők ellen, valamint hogy az Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilorhoz fordulhassanak, a fogyasztók a közvetítői eljárásról és a közvetítői hivatás szervezéséről szóló, módosított és kiegészített 192/2006 törvény rendelkezéseinek megfelelően peren kívüli fogyasztói panasz- és kártalanítási mechanizmusokat vehetnek igénybe.”

16 Az OUG 50/2010 86–88. cikke meghatározza azon szankciókra vonatkozó szabályokat, amelyeket az ANPC tisztviselői e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén kiszabhatnak.

17 Az OUG 50/2010 94. cikkének értelmében:

„A jelen sürgősségi kormányrendelet a Monitorul Oficial al României [Románia Hivatalos Közlönye] I. részében történő közzétételt követő 10. napon lép hatályba.”

18 Az OUG 50/2010 95. cikke így szól:

„(1) A már létező szerződések esetében a hitelezők a jelen sürgősségi kormányrendelet hatálybalépését követő 90 napon belül kötelesek biztosítani a szerződésnek a jelen sürgősségi kormányrendelet rendelkezéseivel való összhangját.

(2) A már létező szerződéseket a jelen sürgősségi kormányrendelet hatálybalépését követő 90 napon belül kiegészítő záradékokkal módosítani kell.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 Az alapeljárás tárgyát képező hitelmegállapodásokat a Volksbank kötötte ügyfeleivel az OUG 50/2010 hatálybalépését megelőzően.

20 Lényegében olyan szerződésekről van szó, amelyek ingatlanfedezetű jelzálogok, vagy valamely ingatlanokra vonatkozó jogok fedezete révén nyújtanak hitelt a fogyasztóknak.

21 E szerződések bizonyos kikötéseket tartalmaznak azon banki díjakra vonatkozóan, amelyek ügyfeleitől való beszédésének jogát a Volksbank fenntartja, és amelyek az alapügy tárgyát képezik.

22 Így a hitelmegállapodások általános feltételeinek az alapügy tárgyát képező 3.5 kikötése, amely a „kockázati jutalék” címet viseli, akként rendelkezik, hogy a hitelkeret rendelkezésre tartásáért az adósnak a hitel egyenlege alapján számított kockázati jutalék-fizetési kötelezettsége keletkezhet a Bank felé, amely a hitel egyenlege alapján számítandó és a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt havonta fizetendő.

23 Az említett szerződések különös feltételeinek 5. kikötése, amely ugyancsak a „kockázati jutalék” címet viseli, rögzíti, hogy ez a hitel egyenlegének 0,2%-a, és azt havonta, az esedékesség napján kell fizetni a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt.

24 A Volksbank az ügyfelekkel kötött hitelmegállapodásokban a vitatott kikötések elnevezését 2010. június 22-t, az OUG 50/2010 hatálybalépését követően módosító záradék útján „hitelkezelési díjra” módosította – amely díjkategóriát e rendelet 36. cikke szabályozza –, e díj mértékét azonban nem változtatta meg.

25 Ugyancsak az OUG 50/2010 hatálybalépését követően, az ANPC a Volksbanknál végzett ellenőrzések alkalmával megállapította, hogy e bank továbbra is felszámítja az alapügy tárgyát képező hitelmegállapodásokban szereplő és a későbbiekben „hitelkezelési díjra” módosított „kockázati jutalékot”.

26 Az ANPC, amely úgy ítélte meg, hogy e díj felszámítása sérti az OUG 50/2010 36. §-ának rendelkezéseit, szabálysértési jegyzőkönyvet állított ki a Volksbankkal szemben, amelynek útján e bankot pénzbírság, valamint kiegészítő szankciók megfizetésére kötelezte. A Volksbank a kérdést előterjesztő bíróság előtt vitatta e jegyzőkönyvet.

27 E bíróság előtt a Volksbank arra hivatkozott, hogy az OUG 50/2010 egyes rendelkezései ellentétesek a 2008/48 irányelvvel. Ennélfogva, tekintettel továbbá az irányelv céljára – amely a nemzeti jogszabályok teljes harmonizációjának megvalósítása annak érdekében, hogy lehetővé tegye a hitelintézetek által nyújtott szolgáltatások szabad mozgását – a Volksbank azt állította, hogy az említett bíróságnak a rendelkezéseket az alapügyben alkalmazhatatlannak kell nyilvánítania.

- 28 Így a Volksbank szerint az OUG 50/2010 2. cikkének (1) bekezdése, amely kimondja, hogy e rendeletet kell alkalmazni a ingatlanfedezetű jelzálog révén vagy valamely ingatlanra vonatkozó joggal fedezett hitelmegállapodásokra – mint amilyenek az alapügy tárgyát képező megállapodások –, ellentétes a 2008/48 irányelv 2. cikkének (2) bekezdésével, mivel ezen utóbbi rendelkezés kifejezetten azt írja elő, hogy az irányelv ezen megállapodásokra nem alkalmazandó.
- 29 Továbbá, azon megállapodásokkal kapcsolatban, amelyeket a 2008/48 irányelv hatálya alá tartozó megállapodásoknak lehet tekinteni, a Volksbank azt állította, hogy az OUG 36. cikke, amennyiben a hitelintézetek által alkalmazható díjak típusainak kimerítő listáját tartalmazza, túllép az irányelv hatályán, mivel ezen irányelv kizárólag a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának kötelezettségére vonatkozó szabályokat tartalmazza.
- 30 Az e 36. cikkben felsorolt díjaktól eltérő díjak felszámításának tilalma továbbá ellentétes a szabad tőkemozgásra és a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó uniós jogi szabályokkal.
- 31 Ami a szolgáltatásnyújtás szabadságát illeti, e tilalom költségnövekedést eredményez azon intézetek számára, amelyek Románia területén ilyen szolgáltatásokat nyújtanak, miáltal ezen utóbbiak nem lesznek képesek európai szinten versenyképes hiteltermékeket nyújtani. Meggátolja továbbá a Románián kívül működő hitelintézeteknek a fogyasztói hitelek hazai piacára történő bejutását.
- 32 Ami a tőke szabad mozgását illeti, a román fogyasztó számára lehetetlenné válik a hitelek említett tagállam területén kívül működő hitelintézetektől történő megszerzése, mivel joga van az OUG 50/2010 kikötéseinek meg nem felelő díjak vagy kikötések megszüntetését kérni.
- 33 Végezetül a Volksbank azt állítja, hogy a fogyasztók azon lehetősége, hogy közvetlenül az OUG 50/2010 85. cikkének (2) bekezdésében előírt ANPC-hez fordulhassanak, valamint az ANPC hatásköre arra vonatkozóan, hogy szankciókat alkalmazzon, ha úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, nem a jogviták megfelelő és hatékony, a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerinti rendezését jelenti, hanem ellenkezőleg: a jogviták számának többszöröződését eredményezi, amint az egyébként Romániában meg is történt.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy az alapjogvita tárgya lényegében az OUG 50/2010 hatálybalépését megelőzően kötött hitelmegállapodásokban szereplő „kockázati jutalék” – ezen időpontot követően „hitelkezelési díjra” módosult – címet viselő kikötés érvényessége.
- 35 E bíróság úgy véli, hogy az OUG 50/2010 rendelkezéseit a 2008/48 irányelv sürgős átültetésének céljával fogadták el, következésképpen azokat ezen irányelvnek megfelelően kell alkalmazni. Márpedig meglehet, hogy ezen rendelkezések az említett irányelv nem megfelelő vagy nem teljes átültetését valósítják meg.
- 36 Ilyen körülmények között a Judecătoria Călărași úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „1) A 2008/48 irányelv 30. cikkének (1) bekezdése milyen mértékben értelmezhető úgy, hogy megtiltja a tagállamoknak, hogy előírják az irányelvet átültető nemzeti jogszabály alkalmazását a nemzeti jogszabály hatálybalépését megelőzően kötött szerződésekre?
- 2) Az [OUG 50/2010] 85. §-a (2) bekezdésében foglalt rendelkezések milyen mértékben képezik a 2008/48 irányelv 24. cikke (1) bekezdésében szabályozott azon közösségi norma megfelelő átültetését, amely előírja a tagállamoknak a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos fogyasztói jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony eljárások létrehozását?

- 3) A 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdése milyen mértékben értelmezhető úgy, hogy teljes harmonizációt valósít meg a fogyasztói hitelmegállapodások területén, amely harmonizáció nem engedi meg a tagállamoknak, hogy:
- a) kiterjesszék a 2008/48 irányelvben foglalt szabályok hatályát az irányelv hatálya alól kifejezetten kizárt megállapodásokra (mint például az ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított szerződések vagy valamely ingatlan tulajdonjogára vonatkozó szerződések), vagy
 - b) a hitelintézetek számára további kötelezettségeket állapítsanak meg a hitelintézetek által alkalmazható díjfajtákra vagy azokra a referenciakamatláb-típusokra vonatkozóan, amelyekre az átültető nemzeti rendelkezés hatálya alá tartozó fogyasztói hitelmegállapodásokban szereplő változó kamatláb utalhat?
- 4) A 3. kérdésre adandó nemleges válasz esetén milyen mértékben értelmezhető általában a szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának elvei és különösen az [EUMSZ] 56. cikk, az [EUMSZ] 58. cikk és az [EUMSZ] 63. cikk (1) bekezdése úgy, hogy megtiltják a tagállamnak olyan intézkedések előírását a hitelintézetek számára, amelyekkel megtiltják a fogyasztói hitelmegállapodásokban olyan banki megbízási díjak alkalmazását, amelyek nem szerepelnek a megengedett díjak jegyzékében, anélkül hogy e megengedett díjakat a szóban forgó tagállam jogszabályai meghatároznák?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A harmadik kérdés a) pontjáról

- 37 Harmadik kérdésének a) pontjával, amelyet első helyen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdése értelmezhető-e akként, hogy azzal ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti rendelkezés tárgyi hatálya alá vonja az olyan hitelmegállapodásokat, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek tárgya ingatlanfedezetű jelzáloggal vagy valamely ingatlan tulajdonjogával biztosított hitel nyújtása, noha e szerződések az irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében kifejezetten ki vannak zárva az irányelv hatálya alól.
- 38 A 2008/48 irányelv (9) és (10) preambulumbekendéseivel összefüggésben értelmezett 22. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások tekintetében ugyanezen irányelv teljes harmonizációt ír elő, továbbá, amint ez a 22. cikk címéből következik, kötelező jellegű, és akként kell értelmezni, hogy az ezen harmonizáció által kifejezetten érintett területeken a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.
- 39 Továbbá, különösen a 2008/48 irányelv (3), (4) és (7) preambulumbekendéséből következik, hogy az a harmonizáció, amely egy bizonyos számú, kulcsfontosságú területet érint, alapvetően eltér a 2008/48 irányelv által hatályon kívül helyezett és felváltott 87/102 irányelv által előírttól, amely utóbbi irányelv Bíróság által minimálisnak jellemzett harmonizációt írt csak elő (lásd ebben az értelemben főként a C-76/10. sz. Pohotovost-ügyben 2010. november 16-án hozott végzés [EBHT 2010., I-11557. o.] 66. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 40 Mindazonáltal, amint az ugyancsak következik a 2008/48 irányelv (10) preambulumbekendéséből, a tagállamok, az uniós jognak megfelelően, alkalmazhatják ezen irányelv rendelkezéseit olyan területekre, amelyek kívül esnek az irányelv alkalmazási körén. Így fenntarthatnak vagy bevezethetnek az ezen irányelv alkalmazási körébe nem tartozó hitelmegállapodásokra vonatkozóan olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek.

- 41 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy az alapügy tárgyát képező hitelmegállapodások tárgya lényegében ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított hitel nyújtása.
- 42 Következésképpen, a 2008/48 irányelv 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelően, és tekintettel az irányelv (14) preambulumbekzdésére, az ilyen hitelmegállapodások, ezen hitel sajátos típusa folytán, nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.
- 43 Ennélfogva, amint az a jelen ítélet 40. pontjából következik, ilyen szerződésekről szólva a 2008/48 irányelv által előírt harmonizációval nem ellentétes, hogy valamely tagállam e szerződésekre kiterjessze az ezen irányelvet átültető valamely nemzeti intézkedés hatályát az ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek ilyen szerződések tekintetében történő alkalmazása céljából.
- 44 Következésképpen a harmadik kérdés a) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés a tárgyi hatálya alá vonja az olyan hitelmegállapodásokat, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek tárgya ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított hitel nyújtása, noha e szerződések, az irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében, kifejezetten ki vannak zárva az irányelv hatálya alól.

Az első kérdéstről

- 45 Első kérdésével, amelyet második helyen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/48 irányelv 30. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy az irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés olyan módon határozza meg az időbeli hatályát, hogy ezen intézkedést alkalmazni kelljen az olyan hitelmegállapodásokra, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek ki vannak zárva ezen irányelv tárgyi hatálya alól, és amelyek az említett nemzeti intézkedés hatálybalépésének időpontjában már léteztek.

Az elfogadhatóságról

- 46 A román kormány úgy ítéli meg, hogy e kérdés megfogalmazása túlságosan általános, mivel általában a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozik, míg az alapügy tárgya ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított hitelszerződés, amely nem tartozik a 2008/48 irányelv tárgyi hatálya alá. E kérdés tehát részben elfogadhatatlan.
- 47 Az Európai Bizottság megállapítja, hogy az alapügy az ingatlanfedezettel biztosított hitelmegállapodásokban szereplő kikötések érvényességére vonatkozik. Márpedig, mivel a 2008/48 irányelv az ilyen szerződéseket kizárja a hatálya alól, és nem tartalmaz a szerződési kikötésekre vonatkozó harmonizált rendelkezéseket, az első kérdésre adandó válasz az említett jogvitát konkrétan nem befolyásolja.
- 48 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és ha igen, a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd többek között a C-317/08-C-320/08. sz., Alassini és társai egyesített ügyekben 2010. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-2213. o.] 25. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 49 Ily módon a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó

probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hatékonyan megválaszolja (lásd különösen a C-450/06. sz. Varec-ügyben 2008. február 14-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-581. o.] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 50 Márpedig az ügy irataiból az tűnik ki, hogy a jelen kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az olyan hitelmegállapodások tekintetében, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek ki vannak zárva a 2008/48 irányelv tárgyi hatálya alól, és amelyek az ezen irányelvet a nemzeti jogba átültető nemzeti intézkedés hatálybalépésének időpontjában már léteztek, az említett irányelvvvel ellentétes-e, hogy ezen nemzeti intézkedés olyan módon határozza meg az időbeli hatályát, hogy az ilyen szerződésekre is alkalmazják.
- 51 Mivel tehát az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdésről van szó, amely tekintetében legalábbis nem nyilvánvaló, hogy nem adható az alapügy megoldása tekintetében releváns válasz, a Bíróságnak arra válaszolnia kell.

Az ügy érdeméről

- 52 Amint az a 2008/48 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdéséből következik, főszabály szerint a tagállamok feladata azon feltételek meghatározása, amelyek között az ezen irányelvet átültető nemzeti szabályait ki kívánják terjeszteni az olyan hitelmegállapodásokra, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek nem tartoznak egyik olyan terület alá sem, amelyek tekintetében az uniós jogalkotó harmonizált rendelkezéseket szándékozott előírni.
- 53 Ebből az következik, hogy noha e szerződések tekintetében a tagállamok a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti szabályozásukba bevezethetnek olyan szabályt, amely kifejezetten az említett irányelv 30. cikke (1) bekezdésében előírt átmeneti intézkedésnek felel meg, főszabály szerint, az EUM-Szerződés szabályainak tiszteletben tartásával és a többi, esetlegesen releváns, másodlagos jogi aktusok sérelme nélkül, meghatározhatnak eltérő átmeneti intézkedést is, mint amilyen az OUG 50/2010 95. cikke által előírt intézkedés, amely azt írja elő, hogy az említett szabályozást az e szabályozás hatálybalépésének időpontjában már létező szerződések tekintetében is alkalmazni kell.
- 54 A fenti megfontolások fényébenben az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 30. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedés olyan módon határozza meg az időbeli hatályát, hogy ezen intézkedést alkalmazni kelljen az olyan hitelmegállapodásokra is, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek ki vannak zárva ezen irányelv hatálya alól, és amelyek az említett nemzeti intézkedés hatálybalépésének időpontjában már léteztek.

A harmadik kérdés b) pontjáról

- 55 Harmadik kérdésének b) pontjával, amelyet harmadik helyen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés a hitelintézetek számára az említett irányelv által elő nem írt kötelezettségeket állapítson meg egyrészt a hitelintézetek által az ezen intézkedés hatálya alá tartozó fogyasztói hitelszerződések keretében felszámítható díjfajtákra, másrészt azokra a referenciakamatláb-típusokra vonatkozóan, amelyekre az e szerződésekben szereplő változó kamatláb utalhat.

Az elfogadhatóságról

- 56 A román kormány és a Bizottság azt állítja, hogy ez a kérdés elfogadhatatlan, mivel azon referenciakamatláb-típusokra vonatkozik, amelyekre a fogyasztói hitelmegállapodásokban szereplő változó kamatláb utalhat.
- 57 E kifogásoknak, a jelen ítélet 48. és 49. pontjában hivatkozott elvekre tekintettel, helyt kell adni.
- 58 Meg kell állapítani ugyanis, hogy a Bírósághoz benyújtott ügyiratok egyikéből sem tűnik ki, hogy az alkalmazandó nemzeti jog olyan szabályokat tartalmaz, amelyek a 2008/48 irányelvben foglalt kötelezettségeken túli kötelezettségeket írnak elő a hitelintézetek számára azokra a referenciakamatláb-típusokra vonatkozóan, amelyekre a fogyasztói hitelmegállapodásokban szereplő változó kamatláb utalhat. Az említett ügyiratok ilyen nemzeti jogi szabályokra sem utalnak, és főként nem említik, hogy azok az alapügy tárgyát képeznék.
- 59 Következésképpen a harmadik kérdés b) pontjára nem szükséges válaszolni, mivel az azon referenciakamatláb-típusokra vonatkozik, amelyekre a fogyasztói hitelmegállapodásokban szereplő változó kamatláb utalhat.

Az ügy érdeméről

- 60 Amint azt a jelen ítélet 40. pontja kimondta, a 2008/48 irányelvnek főként a (10) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a tagállamok, az ezen irányelv hatályán kívül eső hitelmegállapodásokra vonatkozóan, mint amilyenek az alapügy tárgyát képezik, fenntarthatnak vagy bevezethetnek olyan nemzeti intézkedéseket, amelyek megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek.
- 61 Ennélfogva a 2008/48 irányelvvel és különösen 22. cikkének (1) bekezdésével az sem ellentétes, hogy az ilyen szerződések tekintetében valamely tagállam az ezen irányelv által elő nem írt, a fogyasztók védelmét célzó kötelezettségeket írjon elő, mint amilyen a jelen esetben az OUG 50/2010 36. cikke, amely a hitelező által a fogyasztónak felszámítható díjak típusainak kimerítő listáját tartalmazza.
- 62 Nem tűnik úgy ugyanis, hogy egy ilyen fogyasztóvédelmi szabály, olyan területre vonatkozóan, amelyet a 2008/48 irányelv nem harmonizált, hatással lehetne a fogyasztóvédelem és a fogyasztói hitelek jól működő belső piaca kialakulásának biztosítására irányuló célok közötti egyensúlyra, amely az irányelvnek az általa harmonizált területen az alapját képezi.
- 63 Ehhez hozzá kell tenni, hogy – amint azt a jelen ítélet 38. pontja kimondta – a 2008/48 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdéseivel összefüggésben értelmezett 22. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások tekintetében, amelyekre a kérdést előterjesztő bíróság a jelen kérdés keretében utal, noha azok nem képezik az alapügy tárgyát, az említett irányelv teljes és kötelező harmonizációt ír elő, amellyel ellentétes, hogy az ezen harmonizáció által kifejezetten érintett területeken a tagállamok fenntartsanak vagy a nemzeti jogukba bevezessenek az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő nemzeti rendelkezéseket.
- 64 Ennélfogva e szerződések tekintetében a tagállamoknak kizárólag azzal a feltétellel áll jogukban az OUG 50/2010 36. cikkéből a banki díjak tekintetében eredő kötelezettséghez hasonló kötelezettségek elfogadása, hogy a 2008/48 irányelv nem tartalmaz harmonizált rendelkezéseket e tárgyban.

- 65 Márpedig meg kell állapítani, hogy a 2008/48 irányelv a hitelező által kötelezően nyújtandó információkra vonatkozó kötelezettségeket ír elő többek között a banki díjak tekintetében, mivel azok az irányelv 3. cikkének g) pontja értelmében a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének részét képezik, ez az irányelv ugyanakkor nem tartalmaz érdemi szabályokat a hitelező által felszámítható díjfajták tekintetében.
- 66 Egyebekben a 2008/48 irányelv (44) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a piaci átláthatóság és stabilitás biztosítása érdekében, valamint a további harmonizálásig a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők szabályozására vagy felügyeletére vonatkozó megfelelő intézkedések megtörténtek.
- 67 Következésképpen a harmadik kérdés b) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés a hitelintézetek számára az említett irányelv által elő nem írt kötelezettségeket állapítson meg a hitelintézetek által az ezen intézkedés hatálya alá tartozó fogyasztói hitelszerződések keretében felszámítható díjfajtákra.

A negyedik kérdéstről

- 68 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályait, különösen az EUMSZ 56. cikket, az EUMSZ 58. cikket és az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amely bizonyos banki díjak felszámítását megtiltja a hitelintézetek számára.
- 69 Előjáróban rá kell mutatni arra, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti rendelkezést nem szükséges a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályok fényében vizsgálni.
- 70 Ugyanis ha valamely nemzeti intézkedés a tőke szabad mozgásához és a szolgáltatásnyújtás szabadságához egyaránt kapcsolódik, azt kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó intézkedés milyen mértékben befolyásolja ezen alapvető szabadságok gyakorlását, és hogy az alapügy körülményeire figyelemmel az egyik szabadság a másikhoz képest nem másodlagos-e. A Bíróság a szóban forgó intézkedést főszabály szerint e két alapvető szabadság egyikére tekintettel vizsgálja meg, ha kiderül, hogy ahhoz képest a másik szabadság teljesen másodlagos, és ahhoz kapcsolódhat (a Bíróság C-452/04. sz. Fidium Finanz ügyben 2006. október 3-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9521. o.] 34. pontja).
- 71 A jelen esetben, ha megállapítást nyerhetne is – amint azt a Volksbank állítja –, hogy e rendelkezés a Romániában letelepedett ügyfelek számára nehezebben hozzáférhetővé teszi a más tagállamokban letelepedett társaságok által kínált fogyasztói hiteleket, ezért a hatására ezek az ügyfelek kevésbé fogják igénybe venni az említett szolgáltatásokat, és csökkenni fognak az e szolgáltatásokkal kapcsolatos, határokon átnyúló pénzmozgások, csupán a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának elkerülhetetlen következményéről van szó (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Fidium Finanz ügyben hozott ítélet 48. pontját).
- 72 Az alapügy tárgyát képező nemzeti rendelkezésnek a Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályainak fényében történő vizsgálatáról szólva az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a hitelintézetek hitelnyújtási tevékenysége az EUMSZ 56. cikk szerinti szolgáltatásnak minősül (lásd különösen a fent hivatkozott Fidium Finanz ügyben hozott ítélet 39. pontját).

- 73 Ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 56. cikk értelmében vett „korlátozás” fogalma minden olyan intézkedésre vonatkozik, amely e szabadságok gyakorlását tiltja, zavarja, vagy kevésbé vonzóvá teszi (lásd különösen a C-565/08. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2011. március 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-2101. o.] 45. pontját).
- 74 Azon kérdéssel kapcsolatban, hogy egy, Románia területén szolgáltatást nyújtó valamennyi hitelintézet tekintetében egyaránt alkalmazandó intézkedés, mint amilyen jelen esetben az egyes banki díjak felszámításának tilalma, mely körülmények között tartozhat az említett fogalom körébe, emlékeztetni kell arra, hogy valamely tagállami szabályozás nem minősül a Szerződés szerinti korlátozásnak kizárólag azon ténynél fogva, hogy más tagállamok kevésbé szigorú vagy gazdaságilag előnyösebb szabályokat alkalmaznak a saját területükön letelepedett hasonló szolgáltatásokat nyújtó személyek vonatkozásában (lásd különösen a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 49. pontját).
- 75 A korlátozás fogalma ezzel szemben magában foglalja a tagállam által elfogadott olyan intézkedéseket, amelyek, bár megkülönböztetés nélkül alkalmazandók, befolyásolják a más tagállamok gazdasági szereplőinek piacra jutását (lásd különösen a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 46. pontját).
- 76 A jelen ügyben mindazonáltal a felek nem állították, hogy a hitelezők számára az alapügy tárgyát képező nemzeti rendelkezés által előírt, az egyes banki díjak felszámítására vonatkozó tilalom a más tagállamban letelepedett hitelintézetek Romániában való engedélyezésének keretén belül került meghatározásra.
- 77 A Bíróság előtt benyújtott iratokból az sem következik, hogy egy ilyen tilalom felállítására ezen intézmények szerződéskötési szabadsága lényegi korlátozásának minősülne.
- 78 A román kormány, valamint a Bizottság – anélkül, hogy e tekintetben a Volksbank ellentmondana nekik – arra hivatkozik ugyanis, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás, noha korlátozza a hitelmegállapodásokba foglalható banki díjak számát, nem teszi kötelezővé mérsékelt díjszabás alkalmazását, hiszen semmilyen korlátozást nem ír elő sem az alapügy tárgyát képező nemzeti rendelkezés által engedélyezett díjak összege, sem általában a kamatlábak tekintetében.
- 79 Ennélfogva ez a nemzeti rendelkezés, még ha egyes szerződési kikötések kiigazítását teszi is szükségessé, önmagában nem eredményez többletterhet a más tagállamban letelepedett hitelintézetek számára, még kevésbé eredményezi annak szükségességét, hogy ezen vállalkozásoknak át kelljen vizsgálniuk kereskedelmi politikájukat és stratégiájukat, hogy a román jogszabályoknak megfelelő feltételekkel juthassanak a román piacra.
- 80 Következésképpen, a Bíróság által hivatkozott tényezőkre tekintettel nem tűnik úgy, hogy az említett nemzeti rendelkezés kevésbé vonzóvá tenné az említett piacra jutást, és az e piacra történő jutáskor csökkentené az érintett vállalkozások arra vonatkozó képességét, hogy hatékony versenytársai legyenek a hagyományosan Romániában székhellyel rendelkező vállalkozásoknak.
- 81 Ilyen körülmények között ugyanezen nemzeti rendelkezésnek a szolgáltatáscserére gyakorolt hatása túlságosan bizonytalan és közvetlen ahhoz, hogy az ilyen nemzeti intézkedés az áruk Közösségen belüli szabad mozgása korlátozásának minősüljön (lásd analógia útján a C-291/09. sz., Francesco Guarnieri & Cie ügyben 2011. április 7-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-2685. o.] 17. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 82 Ennélfogva a Bíróság rendelkezésére bocsátott tényezők fényében azt a következtetést kell levonni, hogy az olyan nemzeti intézkedés, mint amilyen az alapügy tárgyát képezi, nem ellentétes a Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályaival.

- 83 A fenti megfontolások fényében a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályokat akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amely bizonyos banki díjak felszámítását megtiltja a hitelintézetek számára.

A második kérdésről

- 84 Második kérdésével, amelyet az utolsó helyen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti intézkedés részét képező olyan szabály, amely a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos jogviták esetén lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy közvetlenül a fogyasztóvédelmi hatósághoz forduljanak, amely ezt követően szankcióval sújthatja a hitelintézeteket ezen nemzeti intézkedés megsértése miatt, anélkül hogy előzetesen az ilyen jogviták tekintetében a nemzeti jogszabályok által előírt peren kívüli rendezésre vonatkozó eljárásokat lenne kötelező igénybe venni.

Az elfogadhatóságról

- 85 Előjáróban meg kell állapítani, hogy noha a jelen esetben az érintett átültető intézkedés, nevezetesen az OUG 50/2010 85. cikkének (2) bekezdése a fogyasztói hitelmegállapodások kontextusában alkalmazandó, amelyek nem tartoznak a 2008/48 irányelv tárgyi és időbeli hatálya alá, nem vitatott, hogy a jelen kérdés tárgyát képező harmonizált rendelkezés, azaz a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdése az említett átültető intézkedést e szerződésekre alkalmazandóvá tette.
- 86 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy hatáskörrel rendelkezik az uniós jogi rendelkezésekre vonatkozó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről való döntésre olyan helyzetekben, amikor az alapeljárás tárgyát képező tények nem tartoznak ugyan az uniós jog hatálya alá, és így kizárólag valamely tagállam hatáskörébe tartoznak, de az említett uniós jogi rendelkezéseket a nemzeti jog a tartalmukra való hivatkozással alkalmazandóvá teszi (lásd különösen a C-310/10. sz., Agafiței és társai ügyben 2011. július 7-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-5989. o.] 38. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 87 E tekintetben a Bíróság többek között azt hangsúlyozta, hogy ha valamely nemzeti szabályozás a tisztán belső helyzetekre adott megoldásaiban összhangban kíván lenni az uniós joggal – például annak érdekében, hogy elkerüljék a belföldi állampolgárokkal szembeni hátrányos megkülönböztetést vagy a verseny esetleges torzulását, illetve biztosítsák a hasonló helyzetek egységes kezelését –, uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket (lásd különösen a fent hivatkozott Agafiței és társai ügyben hozott ítélet 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 88 A jelen esetben fennáll ilyen érdek, mivel a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésében az ezen irányelv tárgyi és időbeli hatályán kívül eső fogyasztói hitelmegállapodások tekintetében előírt harmonizált rendelkezés alkalmazása annak biztosítására irányul, hogy egységes eljárás létezen a hasonló helyzetekben, az ilyen szerződésekkel kapcsolatos jogviták peren kívüli rendezése tekintetében.
- 89 Egyébiránt a román kormány, valamint a Bizottság arra hivatkozik, hogy ez a második kérdés elfogadhatatlan, mivel jogviták peren kívüli rendezésének eljárásaira vonatkozik, míg az alapügyben ezen eljárásoknak nincs konkrét szerepük. A Bíróság által e kérdés keretében kért értelmezés az alapügy tárgyához egyáltalán nem kapcsolódik.

- 90 A román kormány úgy véli továbbá, hogy ez a kérdés azért is elfogadhatatlan, mert a kérdést előterjesztő bíróság a nemzeti jog értelmezésére kéri a Bíróságot, amely a nemzeti bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartozik.
- 91 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Volksbank a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt állította, hogy amennyiben a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti intézkedés részét képező szabály, nevezetesen az OUG 50/2010 85. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi a fogyasztóvédelmi hatóságokhoz való fordulást, amely ezt követően szankcióval sújthatja a hitelintézeteket anélkül, hogy előzetesen az ilyen jogviták tekintetében a nemzeti jogszabályok által előírt peren kívüli rendezésre vonatkozó eljárásokat lenne kötelező igénybe venni, úgy ez az intézkedés ellentétes a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésével, amely előírja a tagállamoknak a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos fogyasztói jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony eljárások létrehozását.
- 92 Ugyancsak nem vitatott, hogy az alapügyben egy fogyasztóvédelmi hatóság, jelen esetben az ANPC ténylegesen bírsággal sújtott egy hitelintézetet, jelen esetben a Volksbankot azzal az indokkal, hogy az ezen utóbbi által kötött fogyasztói hitelmegállapodások a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti szabályozással ellentétes kikötéseket tartalmaztak, anélkül hogy ezen hitelintézetnek ezt megelőzően lehetősége lett volna ezen jogvita peren kívüli rendezésére.
- 93 Ilyen körülmények között azt a következtetést kell levonni, a jelen ítélet 48. és 49. pontjában hivatkozott elvekre tekintettel, hogy mivel az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdéstről van szó, amely tekintetében legalábbis nem nyilvánvaló, hogy nem adható az alapügy megoldása tekintetében releváns válasz, a Bíróságnak arra válaszolnia kell.

Az ügy érdeméről

- 94 Meg kell állapítani, hogy noha a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdése megköveteli, hogy a jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó eljárások megfelelőek és hatékonyak legyenek, ezen eljárások módozatait vagy jellemzőit nem fejt ki e rendelkezés, ahogy a 2008/48 irányelv tartalmának értelmezése során tekintetbe vehető többi tényező sem.
- 95 Következésképpen a tagállamok feladata, hogy szabályozzák az említett eljárások módozatait, ideértve azok esetlegesen kötelező jellegét, tiszteletben tartva ezen irányelv hatékony érvényesülését (lásd analógia útján a fent hivatkozott Alassini és társai ügyben hozott ítélet 44. pontját).
- 96 Igaz, hogy egy olyan nemzeti szabályozás, amely kötelezővé teszi a jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó eljárásról való előzetes folyamodást, azzal, hogy garantálja az ilyen eljárás igénybevételének módszeres jellegét, hozzájárul a 2008/48 irányelv hatékony érvényesülésének erősítéséhez (lásd analógia útján a fent hivatkozott Alassini és társai ügyben hozott ítélet 45. pontját).
- 97 Ettől még nem következik sem a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdéséből, sem egyebekben céljából vagy a kontextus e rendelkezés értelmezése során tekintetbe vehető más tényezőből, hogy e rendelkezés azt követelné meg, hogy a tagállamok az említett rendelkezést egy ilyen kötelezettség előírásával ültessék át.
- 98 Egyebekben a 2008/48 irányelv nem akadályozza, hogy valamely tagállam az irányelv által a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó eljárások módozatairól szóló szabályozás számára hagyott tág mérlegelési mozgástér keretében a lehető legszélesebb hozzáférést tegye lehetővé a fogyasztók számára azon szervekhez, amelyeket kifejezetten az ő érdekeik védelme céljából hoztak létre többek között annak kockázata miatt, hogy a fogyasztó, aki a hitelezőhöz képest hátrányos helyzetben van, mind tárgyalási lehetőségei, mind pedig információs szintje tekintetében, nem ismeri jogait, vagy nehézségekbe ütközik azok gyakorlása során.

- 99 Nem állapítható meg továbbá, hogy az olyan nemzeti rendelkezés, mint az OUG 50/2010 85. cikke (2) bekezdése, amennyiben lehetővé teszi, hogy az érintettek közvetlenül fordulhassanak a bíróság kiszabására hatáskörrel rendelkező fogyasztóvédelmi hatósághoz, pusztán e tény miatt a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó olyan eljárásoknak, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, a nem megfelelővé vagy nem hatékonyvá válását vagy a 2008/48 irányelv hatékony érvényesülésének sérelmét eredményezné.
- 100 A fenti megfontolások fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedés részét képező olyan szabály, amely a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos jogviták esetén lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy közvetlenül a fogyasztóvédelmi hatósághoz forduljanak, amely ezt követően szankcióval sújthatja a hitelintézeteket ezen nemzeti intézkedés megsértése miatt, anélkül hogy kötelező lenne az ilyen jogviták nemzeti jogszabályok által előírt peren kívüli rendezésére vonatkozó eljárások előzetes igénybevétele.

A költségekről

- 101 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés a tárgyi hatálya alá vonja az olyan hitelmegállapodásokat, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek tárgya ingatlanfedezetű jelzáloggal biztosított hitel nyújtása, noha e szerződések, az irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében, kifejezetten ki vannak zárva az irányelv hatálya alól.**
- 2) **A 2008/48 irányelv 30. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedés olyan módon határozza meg az időbeli hatályát, hogy ezen intézkedést alkalmazzák az olyan hitelmegállapodásokra is, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, amelyek ki vannak zárva ezen irányelv hatálya alól, és amelyek az említett nemzeti intézkedés hatálybalépésének időpontjában már léteztek.**
- 3) **A 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az ezen irányelvet a belső jogba átültető nemzeti intézkedés a hitelintézetek számára az említett irányelv által elő nem írt kötelezettségeket állapítson meg a hitelintézetek által az ezen intézkedés hatálya alá tartozó fogyasztói hitelszerződések keretében felszámítható díjfajtákra.**
- 4) **Az EUM-Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályait akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amely bizonyos banki díjak felszámítását megtiltja a hitelintézetek számára.**

- 5) A 2008/48 irányelv 24. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedés részét képező olyan szabály, amely a fogyasztói hitelmegállapodásokkal kapcsolatos jogviták esetén lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy közvetlenül a fogyasztóvédelmi hatósághoz forduljanak, amely ezt követően szankcióval sújthatja a hitelintézeteket ezen nemzeti intézkedés megsértése miatt, anélkül hogy kötelező lenne az ilyen jogviták nemzeti jogszabályok által előírt peren kívüli rendezésére vonatkozó eljárások előzetes igénybevétele.

Aláírások